

Comentaris a «Cómo un libro ayuda a triunfar»

Tots som testimonis d'una campanya actual feta per mitjà del forat màgic de vidre, la qual ens deixa bocabadats i ens fa pampalluguejar els ulls d'emoció. Ens referim, no cal dir-ho pas, a l'«spot» publicitari intitulat: «Un llibre ajuda a triomfar».

Fet que cal agrair, en principi, i que ens demostra com la tècnica es preocupa d'humanitzar-nos una mica més en un món que ja sabem com és. On és aquell malpensat que va fer una pel·lícula «per a fer-nos pensar»? Ens referim a «Fahrenheit 451». A desgrat que el tema del control ideològic de l'estructura envers la població pensant ha estat tocat per molts altres directors i autors, apart de Truffaut. ¿No us sembla que hi ha una similitud entre els bombers que cremaven els llibres i la petita pantalla que crema les ments i la vista?

Estem d'acord amb tot el que es faci per tal d'ajudar la lletra impresa. Mes, ¿qui ha estat el benaurat tecnòcrata autor de tan dissortat eslogan? Fa bé en amagar-se dins l'anonimat del blanc i negre. Evidentment, no li remerciàrem pas la «llició» i el «consell» que ens ofereix.

Analitzem un xic aquesta frase. En primer lloc cal dir que entenem per **triomfar** el fet que hom adquireixi una situació econòmica, social, política, religiosa, ideològica... **prevalent** davant la resta dels mortals en un context donat, en el qual la persona-fet «x» no triomfava.

Si hom guanya en qualsevol qüestió de tipus materialístic-crematístic, endavant les atxes... Però el que malauradament no acabem d'entendre és com pot triomfar humanament una persona llegint un llibre amb la situació «prevalent» en què la nostra societat ha muntat la folla cursa i dansa per la victòria material.

Veritablement un fons de realitat té l'esmentat triomf. Un senyor que vulgui fer-se una bona bossa i un fort i acreditat prestigi dins el camp, per exemple, del menjar dels esquimals durant el segle XV, de la vida lliure dels cocodrils d'Egipte o de la construcció de les pipes per a fumadors a Kuala-Lumpur, caldrà que viatgi, que s'informi i que «llegeixi» tot, o la major part possible, del material imprès referit en aquestes qüestions. Això li reportarà uns «teòrics» beneficis econòmics, una satisfacció personal davant la tasca social feta, un lloc dins el minvat panorama dels especialistes casolans en l'estudi de l'Home, la Naturalesa i les seves produccions i relacions. Alhora, els entesos que hagin escoltat l'esmentat i tronat eslogan podran dir «he triomfat». L'especialització no té pas massa a veure

dins el context total de la lectura. Té a veure quan és emprada per tal de millorar-se individualment; però a nivell col·lectiu la lectura és una cosa molt més arrelada dins l'esperit de constant interrogació de l'home envers el desconegut que no pas uns manuals dedicats als especialistes.

Un llibre pot ajudar a triomfar quan a la nostra intel·ligència s'incorpora tot el corpus de lletra impresa que ens suggereix l'autor. Quan el sa dubte, l'estimada i profitosa discussió, la comparança i la relació erudita, el neguit davant el vel del misteri, etc., ens ofereixen elements d'estudi o de distracció, o sigui el que en les gastades paraules per l'ús podem dir: «contribueixen a un enriquiment de la personalitat».

Podem considerar aquesta frase, que serveix d'eix al nostre comentari, com a la concepció **individualista** de la cultura **col·lectiva** humana i l'expressió pràctica d'uns per a triomfar; no en relació amb el nostre estadi cultural previ a la lectura «d'un llibre», sinó en relació amb les altres persones que restaran sota nostre si llegim «un llibre».

Aquesta societat basada, com ja sabem tots, en l'explotació, i dins d'aquesta en la competitivitat, selectivitat i movilitat socials, ens fa fer una lluita selvàtica per a guanyar-nos el pa, si aquesta frase (la ditxosa del triomf) ens ajuda a ser més autòmats (no autònoms) junt amb totes les altres campanyes organitzades pel poder televisiu, serem com titelles que moguts per fils invisibles mirarem d'esclafar l'altri per a l'obtenció d'un càrrec o prebenda. No s'han de llegir llibres d'electrònica per a triomfar davant el nostre company, sinó per a fer un servei més fort a la societat, per a dominar la matèria amb una finalitat clara de millorament a nivell humà, etc.

No podem denigrar el llibre tractant-lo com a mercaderia o com a article de consum. La situació és més complexa, i aquesta eina tan fonamental per a la cultura, el treball i la diversió no ens ha d'ajudar a triomfar en el sentit material.

Robert Escarpit a «La Revolución del libro» (UNESCO-AESA, col. «El libro de bolsillo», 148, Madrid (1968), pàgina 15) ens diu, referint-se en aquesta qüestió: «Un libro se vende, se compra, se cambia, pero no se le debe tratar como una mercancía cualquiera, porque es a la vez múltiple y único, innumerable e insustituible.»